

Η Αγία Παρασκευούλα, το ιστορικό εκκλησάκι του Μεσολογγίου

/ [Γνώμες](#)

«Εν ονόματι της Αγίας Τριάδος, αν τολμήσετε να πράξετε τούτο, πρώτον θυσιάσατε εμένα και σας αφήνω κατάρρα του Θεού και της Παναγιάς μας και το αίμα των αθών να πέσειεις τα κεφάλια σας».

Επίσκοπος Ιωσήφ Ρωγών και Κοζύλης

- Του Χρήστου Σιάσου - Από το βιβλίο μου με τίτλο: «ΚΑΣΤΡΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ, Οδοιπορικό στις Ιερές Μονές της Αιτωλοακαρνανίας»

Όπως κάθε χρόνο, στις 26 Ιουλίου το Σάββατο, έτσι και φέτος η Εκκλησία μας γιορτάζει τη μνήμη της Οσιομάρτυρος Αγίας Παρασκευής. Την παραμονή της εορτής, Παρασκευή 25 Ιουλίου στις 7 το απόγευμα, θα ψαλεί Πανηγυρικός Εσπερινός στο ιστορικό εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευούλας έξω από τον Κήπο των Ηρώων στο Μεσολόγγι. Μια μικρή αναφορά στο εκκλησάκι παραθέτουμε στη συνέχεια.

Ο Μικρός Ιερός Ναός της Αγίας Παρασκευής ή Αγία Παρασκευούλα, όπως

τηναποκαλούν οι κάτοικοι της πόλης, βρίσκεται μπροστά από τον Κήπο των Ηρώωνκαι πέριξ αυτού του χώρου υπήρχαν και οι Ναοί του Αγίου Νικολάου και της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Λέγεται ότι κτίστηκε πολύ πριν από την Ηρωική Έξοδοτου Μεσολογγίου και η αρχική κατασκευή του Ναού ήταν από ξύλο.

Μετά τηνΈξοδο, 10 Απριλίου 1826, η εκκλησία καταστράφηκε από τους Τούρκους. Με την απελευθέρωση του Μεσολογγίου, 2 Μαΐου 1829, κτίστηκε πάνω σταχαλάσματα της παλαιάς, νέα εκκλησία στη μορφή που είναι σήμερα. Στοιστορικό αυτό εκκλησάκι δεν τελούνται Θείες Λειτουργίες ή άλλα μυστήρια γιατίο χώρος του Καθολικού είναι πολύ μικρός.Το 1850, οι κάτοικοι αποφασίζουν να κτίσουν μεγαλύτερο Ναό σε οικόπεδο πουπαραχώρησαν κάποιοι Μεσολογγίτες. Το οικόπεδο αυτό είχε αγριελιές,πλατάνια, βούρλα και ανέβλυζε νερό. Αφού καθαρίσθηκε ο χώρος, κτίσθηκεαρχικά ξύλινος Ναός προς τιμήν της Αγίας Παρασκευής, της Παναγίας και τουΑγίου Νικολάου· για το λόγο αυτό, μέσα στον σημερινό Ναό υπάρχουν εικόνεςτης Κοιμήσεως της Θεοτόκου και του Αγίου Νικολάου.

Ο ξύλινος Ναόςδιατηρήθηκε μέχρι το 1859, έκτοτε και με πρωτομάστορες Κρικελλιώτες,κτίσθηκε ο μεγάλος Ναός της Αγίας Παρασκευής με την ένθερμη υποστήριξη τουΑρχιμανδρίτη Γεράσιμου Ζαλογγίτη. Το 1901 ολοκληρώθηκαν τα δύοκωδωνοστάσια και τοποθετήθηκε το μεγάλο ρολόι.

Φωτο: Η Θαυματουργή εικόνα της Αγίας Παρασκευούλας

Ο Διαμαντής Σούστας, Μεσολογγίτης Καθηγητής, μας διηγείται το εξής συμβάν. Στην επιστράτευση του 1885 βρέθηκε στο 6ο Σύνταγμα Πεζικού που είχε έδρα το Μεσολόγγι, και την πρώτη νύχτα κάποιος στρατιώτης είδε στον ύπνο του ότι μπροστά στο μικρό εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής, μέσα στο χώμα, βρίσκονταν εικόνες Αγίων. Την άλλη ημέρα, με διαταγή του Διοικητή του λόχου, Θωμόπουλου, στρατιώτες προχώρησαν στην ανασκαφή και, πράγματι βρέθηκαν τέσσερις εικόνες, εκ των οποίων η μία της Αγίας Παρασκευής· όλες οι εικόνες τοποθετήθηκαν μέσα στο Ναό. Ανατολικά από το εκκλησάκι και πριν από τον Κήπο των Ηρώων, βρίσκεται μεγάλη μαρμάρινη πλάκα πάνω στη οποία γράφεται όλη η Απόφαση της Εξόδου.

Σύντομο ιστορικό της Εξόδου

Μετά από ένα χρόνο πολιορκίας, το Μεσολόγγι περνούσε τα τελευταία δύσκολαικοσιτετράωρα. Βλέποντας πως ήταν αδύνατο πλέον να έρθουν ενισχύσεις για τον αγώνα, Εκκλησία, Οπλαρχηγοί και «Καπεταναίοι» της πόλης, αποφάσισαν τη συγκρότηση προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής η οποία θα συνεδρίαζε στον περίβολο της Αγίας Παρασκευούλας και εκεί θα έπαιρναν την μεγάλη απόφαση για την Έξοδο.

Η επιτροπή αποτελούνταν από τους: Επίσκοπο Ιωσήφ Ρωγών και Κοζύλης, Ιωάννη Παπαδιαμαντόπουλο, Παναγιώτη Παλαμά, Ιάκωβο Μάγερ, Χρήστο Καψάλη, τους οπλαρχηγούς, Θανάση Ραζηκώτσικα, Νότη Μπότσαρη, Δημήτρη Μακρή, Κίτσο Τζαβέλλα, Γεώργιο Κίτσο, Ν. Στουρνάρα, Δημ. Κοντογιάννη, Κώστα Βλαχόπουλο, Δημ. Γεροθανάση, Δ. Σιαδήμα, το φρούραρχο Μήτρο Δεληγιώργη, τους Αντιστράτηγους Γιαννάκη Ραζηκώτσικα, Παν. Σωτηρόπουλο, Γεώρ. Τζαβέλα, Ζάχο Μήλιο, Β. Χασάπη, Κων. Τσιριγώτη, Αθ. Κουτσονίκα, Γιώτη Γκιώνη, Νικ. Καραμήστο και άλλους Καπεταναίους.

Φωτο: Επίσκοπος Ρωγών και Κοζύλης Ιωσήφ

Πρόεδρος ορίστηκε ο Επίσκοπος Ρωγών και Κοζύλης Ιωσήφ. Δύσκολες ώρες, λίγος ο χρόνος. Ο Εκκλησιαστικός αυτός Ηγέτης, ήρθε από τα Αμπελάκια της Θεσσαλίας στο ηρωικό Μεσολόγγι για να δοξάσει τον τόπο αυτόν και να δοξαστεί ως ο

Μεγάλος Ιερομάρτυρας. Αυτές τις δύσκολες ημέρες, γίνεται Κυβερνήτης, Εθνάρχης, Στρατηγός, γίνεται ο Δεσπότης της πόλης. Είχε μεγάλη επιρροή και δεν γινόταν τίποτα στο Μεσολόγγι χωρίς την παρουσία του. «Ο Επίσκοπος Ρωγών Ιωσήφ με μεγάλη καρτερία και γενναιότητα υποφέρει τα δεινά χάριν του Μεσολογγίου και της Πατρίδος, κρατών τον Τίμιον Σταυρόν εις τας χείρας του και με ρακώδη ενδυμασία εμψυχώνων τους πολιορκημένους

Μεσολογγίτες, άνδρες, γυναίκες και παιδιά, τους ετοιμάζει να υποδεχθούν με μεγάλη καρτερία και γενναιότητα την θυσία για την Πατρίδα...», γράφει στις 19 Δεκεμβρίου 1825 η εφημερίδα, τα Ελληνικά Χρονικά. Από το ρακένδυτο πετραχήλι του «κρέμονται» οι ψυχές όλων των πολιορκημένων Μεσολογγιτών.

Το συμβούλιο που θα προεδρεύσει ο Επίσκοπος ονομάστηκε «Συμβούλιο του Θανάτου». Τις ώρες αυτές η Αγία Παρασκευούλα στέκει δίπλα στον καθένα και τον φωτίζει για τις επόμενες αποφάσεις.

Η ώρα της μεγάλης μάχης πλησιάζει. Η πρόταση ήταν πολύ σκληρή, σφαγή όλων των γυναικόπαιδων του Μεσολογγίου, προκειμένου να μην πέσουν στα χέρια των Τούρκων. Ο Επίσκοπος Ιωσήφ αντέδρασε αμέσως λέγοντας: «Εν ονόματι της Αγίας Τριάδος, αν τολμήσετε να πράξετε τούτο, πρώτον θυσιάσατε εμένα και σασαφήνω κατάρα του Θεού και της Παναγιάς μας και το αίμα των αθώων να πέσει εις τα κεφάλια σας».

Ο Επίσκοπος, όπως γράφει ο Κασομούλης, άρχισε να κλαίει, όλοι έμειναν σιωπηλοί-βουβοί για αρκετή ώρα. Αποφασίστηκε να μη θανατώσουν τα γυναικόπαιδα. Ο Θανάσης Ραζηκώτσικας λέει με δυνατή φωνή: «Αδέρφια, υπάρχει δρόμος... είναι ο δρόμος του Θεού!» Δύσκολες ώρες, όλοι είναι σκεπτικοί, ο Επίσκοπος παίρνει τους στοχασμούς όλων των Συμβούλων και του λαού, αναλογίζεται τη μεγάλη ευθύνη που έχει ως Πρόεδρος και Αρχιερέας και με τη σοφία που τον διακατέχει, συντάσσει την απόφαση και το σχέδιο της Εξόδου, το υπαγορεύει στον λόγιο Νικόλαο Κασομούλη, από τη Σιάτιστα της Κοζάνης, που ήταν και Γραμματέας του Στρατηγού Νικολάου Στουρνάρη.

Η απόφαση αποτελείται από δεκαεπτά άρθρα με αναφορά στον αγώνα για την Ελευθερία ή τον Θάνατο. Η Έξοδος αποφασίστηκε ομόφωνα να γίνει Σάββατο Λαζάρου προς Κυριακή των Βαΐων, στις 10 με 11 Απριλίου του 1826, τα μεσάνυχτα ώρα 10 με 12. Έτσι, η τύχη, η δόξα, ο αιώνιος θρύλος, η λύση της τραγωδίας του Μεσολογγίου, κρίθηκαν στο Συμβούλιο αυτό με αυτή την απόφαση που υλοποιήθηκε στη συνέχεια. Ο Μάγερ, μετά το Συμβούλιο, σε επιστολή του γράφει: «Καταντήσαμε εις τοιαύτην ανάγκην, ώστε να τρεφώμεθα από τα πλέον

ακάθαρτα ζώα: γάτες, ποντίκια και σκυλιά. Υποφέρομεν φρικτά από πείναν και από δίψαν...».

Κάθε χρόνο, στις Γιορτές Εξόδου του Μεσολογγίου, προσκυνητές από κάθε γωνιά της Ελλάδος και του Εξωτερικού προσέρχονται στο Ιστορικό αυτό εκκλησάκι, προσκυνούν την εικόνα της Αγίας Παρασκευής και ανάβουν κεράκι προσευχόμενοι να μην ζήσουμε ποτέ πια τέτοιες απάνθρωπες καταστάσεις. Η Απόφαση της Εξόδου.

«Εν ονόματι της Αγίας Τριάδος Βλέποντες τον εαυτόν μας, το στράτευμα και τους πολίτας εν γένει μικρούς και μεγάλους παρ' ελπίδανυστερημένους από όλα τακατεπείγοντα αναγκαία της ζωής προ 40 ημέρας και ότι εκπληρώσαμεν τα χρέη μας ως πιστοί στρατιώται της πατρίδος εις την στενήνπολιορκίαν ταύτην και ότι, εάν μίαν ημέρανυπομείνωμενπερισσότερον, θέλομεναποθάνει όρθιοι εις τους δρόμους όλοι. Θεωρούντες εκ του άλλου ότι μας εξέλιπεν κάθε ελπίς βοηθείαςκαι προμηθείας, τόσον από την θάλασσαν καθώς και από την ξηράν ώστε ναδυνηθώμεν να βαστάξωμεν, ενώ ευρισκόμεθανικηταί του εχθρού, αποφασίσαμεν ομοφώνως: Η έξοδός μας να γίνη βράδυ εις τας δύο ώρας της νυκτός 10 Απριλίου, ημέρα Σάββατον καιξημερώνοντας των Βαίων, κατά το εξήςσχέδιον, ή έλθη ή δεν έλθη βοήθεια:

Α'. - Όλοι οι Οπλαρχηγοί οι από την δάμπιαν του Στορνάρη έως εις την δάμπιαντου Μακρή, με τους υπό την οδηγίαν των, μία κολώνα, να ριχθούν εις τηνδάμπιαν του εχθρού εις την ακρογιαλιάν, εις το δεξιόν. Η σημαία του στρατηγούΝότη Βότζιαρη θέλει μέινει ανοικτή, ως οδηγός του σώματος τούτου. Οστρατηγός Μακρής να την συνοδεύση με ειδήμονας, όπου γνωρίζουν τον τόπον.

Φωτο: Μνημείο της απόφασης της Εξόδου, που τοποθετήθηκε από το Κέντρο Λόγου & Τέχνης, «Διέξοδος» έξω από τον Κήπο των Ηρώων

Β΄. - Όλοι οι Οπλαρχηγοί οι από την δάμπιαν του στρατηγού Μακρή έως εις τηνΜαρμαρούν με τους υπό την οδηγίαν των, μία κολώνα όλοι, να ριχθούν εις τονπρομαχώνα αριστερά κατά των εχθρών. Ο στρατηγός Μακρής, με την σημαίαντου ανοικτήν, θέλει είναι οδηγός του σώματος τούτου, αριστερά.

Γ΄. - Δια να μη μπερδευθή το Στράτευμα με ταις φαμελλιαίς, δίδεται το γεφύριτης δάμπιας του Στορνάρη, και όλοι οι φαμελλίται, εντόπιοι και ξένοι, να ταιςσυνοδεύσουν και να διαβούν απ' εκεί. Τα δύο γεφύρια είναι το μεν δια τηνδεξιάνκολώναν και το της Λουνέττας δια την αριστεράν.

Δ'. - Κάθε οπλαρχηγός να σηκώνη τους στρατιώτες του ανά έναν από τον προμαχώνα του, ώστε ο τόπος να μείνη εύκαιρος έως εις την ύστερη νύκτα.

Ε'. - Οι από την Μαρμαρούν, άμασκοτειδιάση, να τραβηχθούν από ένας-ένας και να σταθούν εις την δάμπιαν του Χορμόβα. ΣΤ'. - Ο Τζιαβέλας, με όλον το Βοηθητικόν σώμα, να μείνη Οπισθοφυλακή αυτός με όλους θέλει περιέλθει όλον τον γύρον του Φρουρίου να δώση την είδησιν εις όλους και να τους πάρη μαζί του. Ζ'. - Το σώμα της Κλείσοβας, οδηγούμενον από τους Οπλαρχηγούς του, να εξέλθη με τα πλοία εις την μίαν της νυκτός, σιγανά, και άμα φθάση εις την ξηράν να σταθή έως εις τας 2 ώρας, όπου θα γίνη το κίνημα απ' εδώ, να κινηθή και αυτό.

Η'. - Ο τόπος, το σημείον της διευθύνσεώς μας, θέλει είναι ο Άγιος Σιμεός. Οιοδηγοί θέλουν προσέχει να συγκεντρωθούμεν εκεί όλοι.

Θ'. - Οι λαγουμτζήδες να βάλουν εις τα φυτίλια φωτιά, λογαριάζοντες να βαστάξουν μετά την έξοδόν μας μία ώρα επέκεινα. Το ίδιον να οδηγηθούν και οι εις τας πυριτοθήκας ευρισκόμενοι ασθενείς και χωλοί. Ηξεύρομεν όλοι τον Καψάλην.

Ι'. - Επειδή θα πληγωθούν και πολλοί εξ ημών εις τον δρόμον, κάθε σύνδροφος χρεωστεί να τον βοηθή και να παίρνη και τ' άρματά του, και εάν δεν είναι εκ του ιδίου σώματος.

ΙΑ'. - Απαγορεύεται αυστηρώς κανένας να μη αρπάξη άρμα συνδρόφου του εις τον δρόμον, πληγωμένου ή αδυνάτου, αργυρούν ή σιδηρούν και φύγη. Όπου φανή τοιούτος, μετά την σωτηρίαν μας θέλει δίδει το πράγμα οπίσω και θέλει θεωρείσθαι ως προδότης.

ΙΒ'. - Οι φαμελλίται όλοι, άμα προκαταλάβουν τους δύο προμαχώνας αι άλλαι δύο κολώναις, θέλουν κινηθεί άμέσως, ώστε να περιστοιχισθούν από την οπισθοφυλακήν.

ΙΓ'. - Κανένας να μη ομιλήση ή φωνάξη την ώραν της εξόδου μας, έως ότου να πέση το δουφέκι εις το ορδί του Κιουταχή από την βοήθειαν όπου περιμένομεν και εάν, κατά δυστυχίαν, δεν έλθουν βοήθεια, οι όπισθεν πάλιν θέλουν κινηθή άμέσως, όταν κινηθούν αι σημαίαι.

ΙΔ'. - Όσοι των αδυνάτων και πληγωμένων επιθυμούν να εξέλθουν και δύνανται, να ειδοποιηθούν από τα σώματά των τούτο.

ΙΕ'. - Τα μικρά παιδιά όλα να ταποτίσουν αφιόνι οι γονείς, άμα σκοτειδιάση.

ΙΣΤ'. - Το μυστικόν θέλει το έχομεν: «Καστρινοί και Λογγίσιοι».

ΙΖ΄ -Δια να ειδοποιηθούν όλοι οι Αξιωματικοί τοσχέςδιον, επιφορτίζεται ο Νικόλας Κασομούλης, γραμματεύς του Στορνάρη, ναπεριέλθη από τώρα να τους το διαβάση, ιδιαιτέρως εις τον καθέναν. Εάν δε, ειςαυτό το διάστημα, έξαφνα φανή ο στόλος μας, πολεμών και νικών να μείνωμενέως ότου ανταποκριθούμεν. Εν Μεσολογγίω 10 Απριλίου 1826

Κεντρική φωτογραφία: Αγία Παρασκευούλα Μεσολογγίου (Εδώ συνεδρίασε το Συμβούλιο του Αγώνα υπό τον Επίσκοπο Ιωσήφ Ρωγών και Κοζύλης)